

BAN OP GMO'S HEEFT HOGE PRIJS

De weigering van de Indiaase regering om rijst toe te laten die langs genetische weg verrijkt is met vitamine A, kostte al 1,4 miljoen levensjaren. Dat stelt economiehoogleraar Justus Wesseler. Zijn berekeningen werpen een nieuw licht op de gmo-discussie.

'Golden Rice', zo heet de geelgekleurde rijstsoort die tien jaar geleden werd ontwikkeld. Door een genetische ingreep bevat de rijst veel vitamine A en kan daarmee een sterk wapen zijn tegen sterfte en blindheid door ondervoeding. Veel ontwikkelingslanden zijn echter huiverig om gmo-producten te introduceren. Zo houdt India de grenzen ferm gesloten voor Golden Rice. Economiehoogleraar Justus Wesseler onderzocht wat daarvan de gevolgen zijn. De resultaten liet hij zien tijdens zijn inauguratie als hoogleraar op 22 januari. Met zijn Real Option Model berekende Wesseler de schade van het niet-introduceren van de gmo-rijst in India. Hij komt uit op 1,4 miljoen levensjaren in de afgelopen tien jaar. De slachtoffers zijn met name kinderen.

1,4 miljoen levensjaren staan voor veel menselijk leed. Wie is daarvoor verantwoordelijk?

'De regering maakt een afweging: wat zijn er voordelen van de introductie van gmo-rijst en wat zijn de risico's? De WHO en de Wereldbank zijn voor introductie, omdat het kinderlevens redt – dat staat wel vast. Maar Greenpeace en een invloedrijk activist als Vandana Shiva zijn sterk tegen. Als ook 10 tot 20 procent van de bevolking tegen gmo's is, dan loopt zo'n regering het risico om de volgende verkiezingen te verliezen. Tot nu toe oordeelt de Indiaase regering daarom dat de risico's van Golden Rice groter zijn dan de voordelen.

Rijstteelt in India

Door die voordelen uit te rekenen, weten we nu ook wat het prijskaartje is van de anti-gmo-lobby in India.'

We kunnen de risico's van gmo's voor onze gezondheid en het milieu niet uitsluiten, stellen de tegenstanders van gmo.

'Vanuit wetenschappelijk perspectief kleven er geen gezondheids- en milieurisico's aan gmo's. Ze zijn even veilig als gangbare gewassen. We hebben geen 100 procent zekerheid, maar niemand kan een veiligheid van 100 procent claimen, die bestaat niet. En het is onzin om te spreken, zoals tegenstanders doen, over 'onbekende risico's'. Want je kunt geen onbekende risico's onderzoeken, en bovendien kunnen daar dan weer onbekende voordelen tegenover staan. Vanuit de wetenschap moeten we consistent redeneren.

We kunnen alleen risico's onderzoeken als we een theorie hebben die verklaart welk aspect van gmo's een gevaar kan opleveren.'

De verloren levensjaren rekent u om naar een economische schade van 200 miljoen dollar per jaar. Hoe berekent u dat?

'In het model is de waarde van een levensjaar in India vastgesteld op 500 dollar. Dat is geen ethisch standpunt van mezelf, dat getal zegt iets over de arbeidsproductiviteit. Hoe armer een land, hoe minder een levensjaar waard is in economisch opzicht. In de VS en Europa is een levensjaar meer waard, omdat de arbeidsproductiviteit daar hoger is. Maar wat ik belangrijker vind is dat er onnodig kinderen sterven in India.'

De EU is ook huiverig ten aanzien van gmo-gewassen. Heeft u daarvan de schade in beeld gebracht?

'Ik heb in 2007 uitgerekend dat het niet-accepteren van de gmo-mais MON810 de EU meer dan 130 miljoen euro per jaar kost. En in 2004

ben ik nagegaan wat de weigering om gmo-suikerbieten te introduceren de Europese Unie kostte. Dat was toen 100 tot 160 miljoen per jaar. In Europa kost de ban op gmo's geen mensenlevens, maar leidt het tot een lagere opbrengst per hectare, een hoger gebruik van bestrijdingsmiddelen en meer uitstoot van broeikasgassen. De milieuvoordelen van gmo's zijn evident.'

De anti-gmo-lobby zal beweren dat u wordt betaald door de industrie. Wie heeft uw onderzoek gefinancierd?

'Mijn onderzoek aan Golden Rice in India deed ik zelf, zonder externe financiering. Ik doe ook onderzoek naar de sociaaleconomische effecten van gmo's, in opdracht van en betaald door de Europese Unie. Ik word niet betaald door de industrie. Ik vind dat we moeten nadenken of de oppositie tegen de gmo-technologie ethisch gerechtvaardigd is als die oppositie leidt tot meer dode kinderen in India en talloze andere ontwikkelingslanden.' **AS**